

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาโรงเรียนเบญจมปิตร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน โดยศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการนิเทศการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ สภาพทั่วไปของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร 10 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนวัดดอนเมือง 2) โรงเรียนวัดเสมียนนารี 3) โรงเรียนเบญจมปิตร 4) โรงเรียนสุโขทัย 5) โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ 6) โรงเรียนพิชัยพัฒนา 7) โรงเรียนบ้านบางกะปิ 8) โรงเรียนสวัสดีวิทยา 9) โรงเรียนวัดธาตุทอง และ 10) โรงเรียนนาหลวง ตลอดจนศึกษาเกี่ยวกับวิธีวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. โรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน ในสังกัดกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 10 โรงเรียน เป็นประชากรของการวิจัยได้แก่โรงเรียนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง โดยมีเหตุผลในการคัดเลือก ดังนี้

2.1 เป็นโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐานในสังกัดกรุงเทพมหานคร และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

2.2 เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ สภาพปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนความต้องการในการพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอน โรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน ในสังกัด กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 1 คน

3.2 ครูผู้สอน จำนวน 1 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอน ในประเด็นเกี่ยวกับระดับความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ของการพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอนที่ร่วมมือกันพัฒนาขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม/ ความเป็นไปได้ในการพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ประเด็น ได้แก่

1) วิธีการดำเนินการ/ จุดเน้น การนิเทศการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง

2) การพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอน ดำเนินการอย่างไร

3) ขั้นตอนในการนิเทศการเรียนรู้การสอนของโรงเรียนมีอะไรบ้าง

4) รูปแบบการนิเทศการเรียนรู้การสอนมีอะไรบ้าง

5) อุปสรรค/ปัญหาของการจัดการนิเทศการเรียนรู้การสอน

6) การนิเทศการเรียนรู้การสอนมีความสำคัญอย่างไรกับการจัดการเรียนรู้การสอน

5. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิด ตลอดจนเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการนิเทศการเรียนรู้การสอน ก่อนสร้างเครื่องมือ จากนั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์

5.2 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยตรวจสอบความถูกต้อง ที่เที่ยงตรง ด้านเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนสำนวนภาษาในการสื่อสารจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

- 1) ดร.อมรทิพย์ เจริญผล ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 2) ดร.ผกาวรรณ นันทวิชิต ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
- 3) นางสาวยุพดี จริงกลิ่น ศึกษานิเทศก์ คศ.2 ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ความรู้ด้านการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียน

5.3 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้จริง

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นประเด็นการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบถึงสภาพการดำเนินงานการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพ

มาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาโรงเรียนเบญจมบพิตร

สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การศึกษาในขั้นตอนนี้เพื่อพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนเบญจมบพิตร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดประชากร

ประชากรในขั้นตอนนี้เป็นผู้บริหารจำนวน 3 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนเบญจมบพิตรจำนวน 31 คน รวมทั้งสิ้น 34 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การวางแผนดำเนินงาน การสร้างสื่อเครื่องมือและเลือกวิธีการ การปฏิบัติการณ์เทศและการประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ และข้อเสนอแนะ

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 นำข้อมูลในเรื่องสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาโรงเรียนเบญจมบพิตร สำนักงานเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความนั้นมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2.2.2 นำแบบสอบถามการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา

2.2.3 ปรับปรุงแบบสอบถามการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ (Content Validity) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.2.5 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนสุโขทัย สำนักงานเขต

คู่มือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) (Cronbach, 1984, p. 61)

2.2.6 เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.3 เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

4.1.2 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ในการทดสอบที (t - test)

4.1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของ

ครอนบาค

4.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบน

มาตรฐาน

4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ของการพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนต้นแบบคุณภาพมาตรฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนเบญจมบพิตรเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กับเกณฑ์ 3.00 โดยใช้ในการทดสอบที (t - test for one sample)